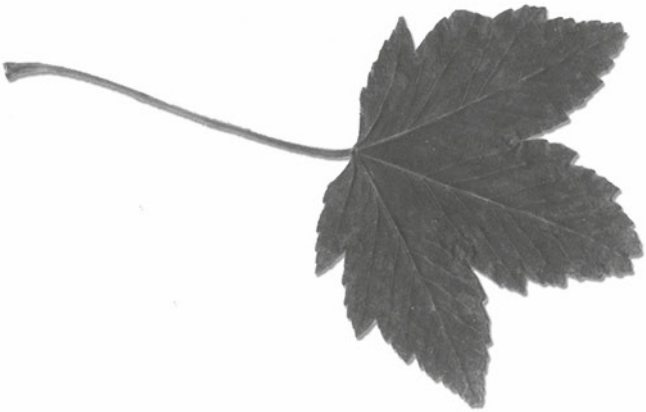

TÀNDEM edicions

enric valor

L'ambició d'Aleix

1
REPÒS

Vaig eixir a la porta del mas de l'Arbre, i tal com m'havia esdevingut dalt a l'obrir el balcó de la meua cambra, em tornà a enlluernar la claror de l'avançat matí de la muntanya. Tanmateix, llavors ja començava a esmorteir aquella llum intensa una capa de celatges deixatats i groguencs, de pur aspecte de tardor. Feia una fresca agradosa; respirava a ple pulmó l'aire puríssim i sentia –o creia sentir– els membres regats per una sang que m'imaginava nova i primaveral i el cap aclarit i ferm. D'uns dies ençà de la meua arribada, trobava que el repòs seria, sols per a mi, un gaudi de l'ànima; i és que em notava recuperat, quasi normal.

Àngela era davant del mas fent no sé què, i, al veure'm eixir, em saludà tota amatent i maternal com cada dia.

–Què, ja vol passejar?

–Ara només vaig a la font –vaig dir.

–Espere's.

Se'n va entrar a casa i em va traure un got.

–Està en tot! Gràcies.

Vaig emprendre el caminoi dreturer de davant casa, entre dos bancals de pomeres. Tot recorrent-lo, tenia la sensació que la masovera em mirava caminar: vaig girar-me; sí, es veu que espiava la meua marxa. També el meu esguard va ensopegar amb el somriure de la muller de don Macià, que també em devia mirar amb un interès

tendre, des d'un balcó de la façana. Li vaig fer un gest de comiat i vaig seguir.

La font de l'Arbre era prop, a cosa de dues-centes passes. Uns minuts de la casa, que jo allargava perquè avançava a plaer, girant la vista al paisatge, parant-me a aspirar el perfum serrà. Llavors encara m'arribaven les paraules de dona Pauleta, que parlava amb la masovera.

–Com s'ha recuperat, com! –li oïa dir amb satisfacció.

–I té bon color! –precisava Àngela tota riallera–. Sembla i tot més alt que quan va venir. No hi ha res com la joventut per a refer-se en quatre dies.

Vaig arribar allà on, vora la senda, a mà dreta, s'obria la bassa arran de terra, i el doll d'aigua, que s'hi vessava amb monòton i alegre soroll, em va impedir de sentir més el que deien les dones sobre el meu estat.

Ja no em quedava sinó el penós record de quasi tres llargs mesos de malaltia i convalescència passats allà avall en la meua alcova del poble. Avui em sentia ple d'una ferma vitalitat; la veu de Pauleta amerava la meua ànima d'un bàlsem novell; les velles tristors i els antics neguits s'arraconaven.

Vaig travessar els voltants de la bassa, vaig creuar d'un caixer a l'altre d'una estreta sèquia i em vaig trobar en un pradell encatifat de tova gespa. Al capdamunt hi havia la rústica font. Naixia terrera i rajava per un brunyit canó de ferro dins d'una petita pica de pedra desbastada que tenia el fons cobert d'una arena límpida amb alguna pedreta lluent. Aquell era un ullal puríssim: aigua de claredats etèries.

Per a mi era llavors una delícia d'acostar-m'hi. La passada llangor havia tocat la meua ànima d'afeccions contemplatives. La medicina d'aleshores es decantava a lloar i recomanar les aigües medicinals, i jo veia aquella font, aquella finor irisada i tremolosa, com una benedicció

de les altures enmig dels vents secs i les aspredats de la muntanya.

Com cada dia, vora la font, mirava jo una vegada més amb un cert plaer estètic el desolat i misteriosament bell paisatge. L'Aitana, la majestuosa i enlairada serra, forma allí una alta vall, llarga i estreta, oberta per ponent i per llevant, desigual i rocosa, amb comptats conreus i una sola masia en aquelles solituds. Es deia el mas de l'Arbre, nom evocador de la sobrietat, l'aridesa i el silenci. Prop, un arbre blanc gegantí, que en les hores llargues i peresoses emprestava l'evocadora remor del vent. Tancant l'horitzó de migjorn corre interminable la carena suprema de la serra, com una lívida balena pètria sobre un llit de muntanyes convulses i entrelligades que es resumien en la seua alta i senzilla unitat.

Feia alguns anys que jo no petjava l'Aitana. Les meues curtes visites d'infant i d'adolescent, ja feia anys que s'havien interromput: durant els mesos dels cursos, pels estudis, i en vacances pels quefers de la meua mare a Callosa d'en Sarrià, i també pel curt servei militar que haguí de fer a València sota els auspicis de l'article 24. Jo ho contava: des dels divuit anys no havia estat al mas de l'Arbre. Eren cinc temporades perdudes per al gaudi de la muntanya. Semblava mentida com la vida em bandejava a voltes de les coses delerades. L'encadenament de petits i grans esdeveniments de la meua curta història em menava per no cercats camins amb una trista aparença de casualitat! Tant de delerar de xic una estada llarga en el cor ataüllat de les muntanyes, i aquest goig m'arribava ara per rutes de dolor i de malenconia. Era al cap d'una llarga febre –motiu impensat i estrany– quan anava a passar-hi un mes o el temps que em calgués, per a esdevenir guarit.

No ho aconseguia tard? ¿No ho podia haver fruït millor uns anys arrere, en plena minyonia? Avui, a banda del meu

amor per les muntanyes, pels camps, per tota la natura, s'havien hostatjat en mi poderosos sentiments nous: l'afecte per la Lluïsa, l'atracció amb un matís filial –em semblava– que exercia en mi la bellesa i el tracte familiar de dona Pauleta, la meua avidesa de coneixements, el desig i la satisfacció de reeixir en els meus estudis d'advocat i la consideració cada volta més seriosa dels problemes del meu futur.

Em vaig acotar i vaig omplir el got genoll en terra. Però no vaig beure. Era Àngela la que m'havia suggerit com altres vegades la prosaica idea del got. El vaig abocar damunt la gespa del prat i el vaig deixar sobre el pedrís. Els meus llavis van sentir millor en el raig la fresca besada de l'aigua.

Vaig asseure'm.

No era tard, no, per a gaudir de l'Aitana. La veritat és que hi sentia la mateixa il·lusió que d'infant. Llavors em corprenia la veu callada i serena de les altes amplàries i l'adustesa del desert pelat; admirava les seues gegantines nueses. Tant de veure-la de lluny, tant de desitjar tenir-la sota els meus ulls, sota els meus peus, quan era minyó havia arribat a pensar –millor, a imaginar– l'Aitana com un miratge que s'hauria d'esvair. I heus ací que la tenia una altra vegada al meu davant i sota la meua petja. Guaitava els cingles grandiosos oberts en la carena immensa; les planes despullades per la tramuntana i el ponent; les matetes desconegudes, com de terres remotes, criades davall les neus duradores i els sols abrasidors.

L'aire estranyament prim, les diafanitats miraculoses i aquella sensació de vitalitat ferma que anava cada volta més trobant dins meu com a fruit de la sequedat extrema que m'embolcallava, i l'espessi ment de sang que em produïa l'altitud... em deien que sí que era real i tangible, no sols la serra mare, sinó el beneficiós influx que d'aquesta havia esperat.

Em vaig alçar. El sol retillava. No tenia fred perquè, damunt la camisa, dona Pauleta em feia posar un bon jersei: em sobrava abric. Vaig veure que Àngela em duia una manta.

–No em cal –li vaig dir–; tinc ja prou carn damunt les costelles i no sent les pedretes que puga haver-hi en la gespa.

–M'ha dit la senyora que la faça servir –quasi em manà cortesament la pagesa–. Ja sap que la senyora diu que vostè és un jove pensarós, i que, per a pensar, cal estar ben estenallat, ben bla, de cara al cel.

I esclatà en una minsa rialla. Tant ella com el seu home, Vicent, em tractaven amb una evident simpatia. Pràcticament tots ho feien, per bé que don Macià, correcte, sense grans efusions, em semblava una mica distant. Tampoc, però, n'estava jo cert, perquè el tracte era normal donada la gran diferència d'edats.

Don Macià era el propietari del mas i el marit de dona Pauleta. A més, era l'administrador dels nostres béns com a conseqüència d'una antiga i ferma relació d'amistat sobretot amb el meu pare. Com de costum, don Macià havia matinat més que no jo i ja devia anar amb el masover veient alguna feina pels bancals. No comunicàvem gaire. Millor! Així jo estava més tranquil i podia lliurar-me plenament a les meues cavil·lacions de joventut.

Àngela, malgrat les meues indicacions, ja m'havia estès la manta curosament i se n'anava.

–Done les gràcies a la senyora –li recordí–. I a vostè li les done jo.

I la masovera, a qui costava ben poc, s'enriolà una altra vegada, i deia ja des de la senda:

–Sempre, sempre serà complit. Quina glòria de marit que farà vostè!

De marit!

Gitat, veia passar els esvaïts cirrus, que feien al voltant del sol un rogle, com una àuria diadema. Una glòria de marit!... Tal vegada. Vaig pensar en l'allunyada Lluïsa, la promesa meua tant de temps no vista; vaig tocar la meua butxaca, i un frec de papers em recordà que allí en tenia la carta darrera. Me l'havia pujada Pauleta, de Confrides, quan hi havia anat amb Àngela el dia abans, i me l'havia lliurada enmig de la senda, encara lluny del mas, damunt els tossals ressequits; perquè jo hi vaig anar a esperar-les. Mestressa i masovera venien totes vermelles de la pujada i de l'aire i el sol; Pauleta prenia color de fruita dolça i assaonada. «És de ta mare?», m'havia dit ella, encara que no coneixia la lletra del sobre. Però jo, d'una ullada vaig saber de qui era. «De Lluïsa», fou la meua lacònica resposta. «Ah!», fou el seu comentari.

Pauleta i jo havíem intimat, és clar, durant la meua malaltia. En els interminables dies de febre, jo havia pogut llegir un interès emocionat en els ulls de la infermera voluntària i havia sentit la carícia dels seus dits sobre el meu front o les meues galtes per constatar-hi la meua febre... Allò em venia a la memòria sense gota de perplexitat. Tanmateix m'entossudia a pensar en la promesa, gràcil i bella com una figura de balada. Però jo, bastant imaginatiu, no aconseguia llavors d'evocar-la amb precisió. Les sensacions fresques se m'imposaven. Quan ja quasi havia copsat la imatge de la Lluïsa, m'adonava que aquesta imatge tenia els ulls castanys, serens, de la muller de don Macià.

Sense incorporar-me, vaig colpejar d'impaciència amb el puny damunt la manta. No era home content de veritat aleshores, i podia ser-ho. No em lliurava ja a una contemplació tan transcendent com hauria desitjat; es veu que trobava en la muntanya, com era natural per als meus anys, un nou element d'atracció pertorbador: la seua solitud i el seu silenci

esdevenien un bell marc per a amar-hi alguna d'aquelles dones reals que bullien en el meu magí com una fantasia. No agermanava les antigues puerils il·lusions sobre la vida en el si de l'alta serra amb els nous delers que se m'imposaven amb una inapel·lable fatalitat còsmica. Quelcom d'infantívol i encara estimat em semblava traït. Em vaig alçar d'un rampell, vaig estirar els braços i els dits i em vaig trobar d'una elasticitat ingràvida. Vaig somriure. Tot era bell: allò i açò. I millor encara, tot plegat. Tot formava part de la grandiosa màquina, del meravellós equilibri, de l'eterna, creadora i renovadora força.

Vaig mirar el cel, emboirat tènuement, blanc i blau: vaig contemplar els penyalars melangiosos, i vaig oir un xiscle de gralla, llunyà, que venia de l'alta profunditat de l'espai. Em torní a sentir alleugerit. L'antic i el nou: tot podia conviure dins la meua persona.

Però amb tot açò, feia vint-i-quatre hores que no havia respost a la promesa boirosa i remota. En vaig traure la carta i la vaig rellegir per estimular-me. Tot se m'esbravava allí dalt misteriosament! Em semblava que feia anys que estava apartat d'aquell món sorollós i formiguejant de València. Aïllat i amerant-me d'una vida nova i d'unes sensacions tan diferents d'aquelles, se m'enterbolien les cares llunyanes, els antics neguits, les il·lusions passades. La malaltia també havia significat alguna cosa: travessar una frontera; i submergir-me en aquell medi nou i en la companyia de Pauleta, em duien també a sentir molt allunyada en el temps i la distància la meua vida de poc abans.

Em vaig alçar la carta i em vaig estenallar de bell nou.